

Motion till riksdagen

1989/90:Ub507

av Maja Bäckström och Johnny Ahlqvist

(båda s)

En professur i arbetarkultur

Den humanistiska forskningen om arbetarrörelsen och arbetarklassens kultur har sedan 1960-talet rönt en viss uppmärksamhet vid olika universitet i Sverige. Som rörelseforskning har intresset framför allt utvecklats inom ämnet historia. I Göteborg har en differentierad forskning kommit till stånd främst inom ämnena etnologi, historia, litteraturvetenskap och musikvetenskap.

Den etnologiska forskningen har hittills framför allt tagit sikte på yrkeskulturer inom arbetarklassen samt genomfört historiska och samtida miljöstudier. I jämförelse med kunskapen om bondeklassens och borgarklassens kulturer är insikten om arbetarklassens kulturformer emellertid obetydlig. Det som är specifikt för arbetarklassens kultur såväl historiskt som i dagens samhälle är i stort sett obekant. Detsamma gäller naturligtvis kulturmönstrens samband med andra klasskulturers.

Den arbetarkultur som väntar på sin beskrivning och vetenskapliga analys omfattar allt från trosföreställningar och berättartraditioner, arbetsförhållanden och yrkestraditioner, boendemönster och andra vardagliga levnadsformer till värderingar och ideologier. Kunskapen om arbetarklassens kulturellt betingade vardag i går och i dag är en viktig förutsättning för förståelsen av aktuella värderingar och prioriteringar och har en avgörande betydelse för framgången för kulturpolitiska åtgärder t.ex. på utbildningens och allmänbildningens område.

Den föreslagna professuren svarar mot en markerad önskan hos arbetarrörelsen att få sin historia beskriven. Den överensstämmer också med ett stigande forskningsintresse både i Norden och Europa i övrigt. Även om utforskningen av arbetarklassens kultur inte till sin vetenskapliga princip skiljer sig från annan kulturforskning – utan snarare förutsätter en sådan – motiverar ett långvarigt negligierande av området speciella forskningspolitiska åtgärder i likhet med dem som gjorts för den kvinnohistoriska forskningen.

Professuren i arbetarkultur inom ämnet etnologi har goda basförutsättningar i Göteborg. Dels finns här redan ett tvärvetenskapligt intresse för forskning om arbetarkultur, dels har den etnologiska forskningen i Göteborg en mycket stark inriktning mot området, dels finns här goda internationella forskarkontakter. Den etnologiska institutionen har t.ex. påtagit sig ett ansvar för utvecklandet av den nordiska etnologiska forskningen med denna inriktning och ämnesföreträdaren är den svenska företrädaren i International Oral History Conference Standing Committee som arrangerar internationella kongresser på vilka arbetarkulturen står i fokus.

Hemställen

Mot. 1989/90

Ub507

Med hänvisning till det anförda hemställs

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om inrättandet av en professur i arbetarkultur placerad inom ämnet etnologi vid Göteborgs universitet.

Stockholm den 12 januari 1990

Maja Bäckström (s)

Johnny Ahlqvist (s)

